

Kulturdepartementet

103 33 STOCKHOLM

Svar på remiss: Förslag till handlingsprogram för bevarande av de nationella minoritetsspråken

Umeå kommun är remissinstans och har inbjudits av Kulturdepartementet att yttra sig över Institutet för språk och folkminnets *Handlingsprogram för bevarande av de nationella minoritetsspråken, finska, jiddisch, meänkieli och romska*. Åtgärderna som föreslås berör flera områden däribland utbildning och undervisning i förskola och skola.

Samtliga åtgärdsförslag syftar till att bevara och stärka de fyra nationella minoritetsspråken, finska, jiddisch, meänkieli och romani chib i det svenska samhället. Umeå kommun yttrar sig inom de områden som direkt eller indirekt berör utbildning med fokus på förskola och skola som bedriver undervisning i och på de nationella minoritetsspråken.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis bedömer Umeå kommun att förslagen ger kommunen förutsättningar och stöd i att bedriva utbildning och undervisning i och på de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli och romani chib.

Umeå kommun vill dock belysa att tillgång till pedagoger med adekvat pedagogisk utbildning och goda kunskaper i de nationella minoritetsspråken är en avgörande faktor för kvalitet och likvärdighet i utbildningen och undervisningen. Tillgången till utbildad pedagogisk personal med goda kunskaper i är en viktig förutsättning för flera av åtgärdsförslagens genomförande.

Det är positivt med ökad styrning i form av konkretion i förskolans läroplan samt ett förtydligande av vad undervisning i väsentlig del på nationellt minoritetsspråk innebär. Det tillsammans med strategier för att utbilda pedagoger i nationella minoritetsspråk eller tvärtom, språkare erbjuder pedagogisk utbildning, samt en nationell satsning på att utveckla läromedel och digitala resurser ser kommunen som en god intention att stärka barn och elevers möjlighet att bevara och revitalisera sitt/sina språk.

Umeå kommun ser förslagen som en möjlighet att få nationellt stöd i fortsatt utveckling av undervisningen i och på de nationella minoritetsspråken.

Avsnitt 2.1 Språkcentrum

Förslag: Etablering av språkcentrum för finska, jiddisch, meänkieli och romska

Umeå kommun ser positivt på förslaget som beaktar barn och unga särskilt, s. 17.

Avsnitt 2.2 Inrättande av språk- och resurscentra på kommunal eller regional nivå

Förslag: utvalda kommuner, kommunala samverkansorgan eller regioner tilldelas efter ansökan statliga medel för att etablera och driva språkresurscentrum på lokal eller regional nivå.

Umeå kommun bedömer att denna åtgärd ytterligare skulle stärka upp kvaliteten och likvärdigheten för undervisningen i och på de nämnda nationella minoritetsspråken utöver inrättande av Språkcentrum enligt föreslagen åtgärd ovan. Det i sig skulle kunna underlätta för kommunen att rekrytera pedagoger till förskolan och skolan. Språkresurscentrum skulle kunna ge det stöd till undervisningen, i och på de nationella minoritetsspråken, som kommuner och pedagoger idag saknar för att skapa stabilitet, likvärdighet och hållbarhet i undervisningen i såväl förskola som skola.

Avsnitt 2.4 Språkvård

Förslag: Regeringen tillför Isof anslag för att utvidga det språkvårdande arbetet i syfte att täcka det ökade behovet av språkvårdsinsatser.

Umeå kommun ser positivt på förslaget.

Avsnitt 3.0 En obruten utbildningskedja

Umeå kommun ställer sig bakom förslag som anges på sidan 23 i handlingsprogrammet. En synpunkt som kommunen vill skicka med är svårigheten att rekrytera pedagoger med god språklig kompetens i de nationella minoritetsspråken till förskola och skola. Så än om förskolan har goda ambitioner kan det uppstå problem då den språkliga och pedagogiska kompetensen, inte minst i form av förskollärare, saknas.

Umeå kommun välkomnar därför förslaget att Skolverket får i uppdrag att undersöka förutsättningar och omständigheter när det gäller undervisning i och på nationella minoritetsspråk då kompetensen saknas trots kommunens otaliga försök att rekrytera.

Förslaget att utveckla pedagogiskt stödmaterial i metoder för hur undervisning på nationella minoritetsspråk kan bedrivas i förskolan är mycket positivt. Detsamma gäller förslaget att konkretisera vad undervisning på nationellt minoritetsspråk i väsentlig del i förskolan innebär där kommuner är förvaltningsområde.

Ett förtydligande i förskolans läroplan vad gäller undervisning i och på nationella minoritetsspråk skulle ge såväl huvudmän som rektorer och pedagoger en viktig vägledning i uppdraget.

Avsnitt 3.6.2 Lärarutbildning

För kommunens kompetensförsörjning av språkkunnig och pedagogiskt utbildad personal i de nationella minoritetsspråken är de förslag som anges viktiga och nödvändiga. De kan dock inte stå för sig själva utan är beroende av förslag på åtgärder som beskrivs under tidigare avsnitt (3.0) i handlingsprogrammet.

Avsnitt 3.7

För att säkerställa kvaliteten för läromedel i undervisning av nationella minoritetsspråk ser kommunen mycket positivt på att utbildningsföretag kan få stöd för att utveckla dessa. Att läromedel ska kunna delas genom en nationellt upprättad digital plattform, som förslaget anger, är viktigt för såväl tillgänglighet som likvärdighet i undervisningen på nationellt minoritetsspråk. Detsamma gäller förslaget om att undersöka tillgång till språkverktyg. Umeå kommun ställer sig därför bakom förslaget.

Hans Lindberg
Kommunstyrelsens ordförande

Margaretha Alfredsson
Stadsdirektör